

Gazeta Narodowa

Wychodzi w niedzielę rano.

Rok IV.

Kraków, dnia 14 października 1928 r.

Nr. 34

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Pl. Matejki L. 7, I. piętro na prawo.

Nie chcemy w Polsce mieć Maranów!

Żydowskie chrzty w Polsce dla interesu pretekstem do osiągnięcia stanowisk państwowych. - Niebezpieczeństwo tworzenia się w Polsce maranów.

W Rumunji dwóch aresztowanych za oszustwo dyrektorów żydów „Banca Generale” w Jassach zwróciło się z więzienia do władz rumuńskich z prośbą o przyjęcie chrztu.

Fakt ów niezmiernie charakterystyczny dla psychiki żydowskiej jest dowodem na to, iż żydzi — gdy chodzi o całość ich skóry — gotowi są każdej chwili przyjąć chrzest i stać się nawet bardzo gorliwymi chrześcijanami.

Nie dawno temu rotowała prasa żydowska kilkanaście faktów powrotu takich wychrzczonych żydów w Polsce na łono judaizmu w chwili kiedy interes, dla którego przyjęli chrzest „skończył się” i cel swój zdołali osiągnąć. Przytem okazało się, iż w większości wypadków chodziło im przy przyjmowaniu chrztu bądź o osiągnięcie posady państwowej, zwłaszcza na kierowniczych stanowiskach bądź o jaki rentowny, bogaty ożenek z chrześcijanką czy chrześcijaninem. Pieniądz okazywał się — jak zwykle — dla żydów magnesem zbyt nęcącym, by nie starali się go zdobyć przy pomocy wszelkich dostępnych im środków, choćby nawet takich jakim jest przejście na znieprawioną wiarę chrześcijańską.

U nas istnieje niebezpieczeństwo zwiększania się liczby takich „maranów” polskich, którzy dla interesu przyjmować będą chrzest, by tem łatwiej wspiąć się na wyższe szczeble posad państwowych; dziś już bowiem możemy zaobserwować taki objaw, że żydowstwo opanowało u nas gruntownie handel, adwokaturę i stan lekarski (a więc wolne zawody), a widząc się powoli z handlu wypieranym, stara się o wciśnięcie się na posady państwowe i to na kierownicze, wyższe stanowiska. Ponieważ na ogół żydzi w Polsce nie zdołali jeszcze opanować posad państwowych w takiej ilości w jakiejby im się to uśmiechało — starają się do-

piąć tego bodaj przez przyjmowanie chrztu i gwałtowne robienie ze siebie katolików.

Przypomina się tu zaraz analogja z maranami w Hiszpanji i Portugalji tj. żydami którzy w czasie wypędzania żydów z tamtych stron przyjęli chrzest, by uniknąć w ten sposób przymusowej emigracji. Chrzest ich jednak był tylko pozorny, dla interesu i dziś, pomimo iż od chwili tego masowego chrztu żydów hiszpańskich upłynęło 600 lat — potomkowie ich będą dalej chrześcijanami na papierze, obchodzą potajemnie wszystkie święta żydowskie, żenią się tylko między sobą, trzymają się eksluzywnie wobec tubylczej ludności hiszpańskiej i są właściwie zamaskowanymi żydami. Niedawno umieściliśmy w „Gazecie Narod.” ciekawy wywiad z takimi maranami hiszpańskimi noszącymi podwa imiona takie n. p. jak: Jezus Chaim i dyszących nienawiścią do wszystkiego co chrześcijańskie a pomimo tego — dla interesu — trzymających się pozornie dalej wiary chrześcijańskiej.

U nas w Polsce oczywiście takich maranów jak w Hiszpanji nie było, nie było bowiem prześladowań żydów; wprost przeciwnie, żydzi czuli się tu zawsze jak u siebie w domu, cieszyli się przywilejami królów i możnowładców, no i zdołali tak gruntownie zażydzić nasze miasta i miasteczka, że dziś trzeba pracy całych pokoleń na to, by choć w części przywrócić miastom naszym charakter polski.

Obecnie jednak, z chwilą, gdy Polska zdołała po wojnie światowej zdobyć z powrotem swą niepodle-

głość, obserwować można coraz częstsze wypadki przechodzenia żydów na chrześcijaństwo, by w ten sposób mózdz wspiąć na wyższej szczeble kariery państwowej.

Nie będziemy wskazywali palcami na takich dygnitarzy, są oni zbyt dobrze znani, faktem jest jednak iż zdołali dzięki swemu bynajmniej nie aryjskiemu sprytowi i tupetowi osiągnąć wysokie stanowiska.

I jakkolwiek w zasadzie cieszylibyśmy się z faktów przechodzenia żydów na wiarę Chrystusową, o ile chodziłoby w tym wypadku o szczerą zmianę psychiki i poglądów, tak z drugiej strony musimy obawiać się, iż te chrzty są tylko mistyfikacją żydowską obliczoną na zamydlenie oczu naiwnym gojom i tem łatwiejsze zdobycie upragnionych w państwie wyższych stanowisk. Dziś kiedy żydzi czują, iż handel zaczyna im się powoli lecz konsekwentnie z rąk wysuwać będą coraz częściej próbowali przez chrzty dla interesu przerzucać się do innych zawodów i powoli tworzyć w Polsce nowy rodzaj ludności: maranów tj. chrześcijan z metryki, a żydów z przekonania.

Na niebezpieczeństwo to zwracamy już naprzód uwagę, przestrzegając ogół nasz przed takimi „na gwałt robionymi” katolikami — dla interesu.

W Polsce mamy za dużo żydów, ale maranów też niepotrzebujemy i bronić się będziemy przed nimi, tak jak to czynimy wobec żydów.

W Polsce nie ma bowiem miejsca dla maranów!

**Czy zapłaciłeś już prenumeratę
za IV. kwartał?!**

Bolszewizm bez maski.

„Droga do zwycięstwa” komunisty Langerera. — Jak bolszewicy uczą „wkręcać się” w masy, a „burżujów” różnić ze sobą. — Stolica celem głównego ataku komunistycznego.

W ostatnim numerze „Gaz. Nar.” pisaliśmy o ciekawej broszurze komunistycznej p. t. „Droga do zwycięstwa”, jaka ukazała się w Niemczech napisana przez niemieckiego Komunistę Langerera, a która to broszura jest wykładem sztuki zbrojnego buntu, jaki winni stosować komuniści w „burżuazyjnych” państwach. Poniżej postaramy się streścić ów charakterystyczny dokument niebezpieczeństwa bolszewickiego zagrażającego Europie, w którym jak wiadomo — pierwsze skrzypce grają żydzi.

Broszurę streścimy według poszczególnych rozdziałów.

1. — Sztuka zbrojnego buntu.

Zbrojny bunt (zbrojne powstanie) jest pierwszym okresem wojny domowej (cywilnej). Ma on na celu opanowanie siłą władzy politycznej w państwie. Może być porównane z pożarem, którego źródła są ukryte i rozrzucone po całym kraju. Front jest wszędzie. Siły rewolucji i siły kontrrewolucji (policja, wojsko, organizacje narodowe etc.) są też rozrzucone; wrogowie i przyjaciele są pomieszani. Istnieją wprawdzie pewne punkty, jak na przykład w miastach dzielnice burżuazyjne lub proletariackie, gdzie siły jednych lub drugich są skoncentrowane, ale prawidłowej linii frontu nie ma.

Marks, który zajmował się sprawą zbrojnego buntu już w 1852 roku twierdzi, że „bunt jest sztuką (umiejętnością) taką samą, jak wojna lub inne sztuki (umiejętności) podporządkowane określonym prawom”. Sztuka ta przede wszystkim polega na przygotowaniu potrzebnego nastroju mas: agitacja powinna być doprowadzona „do najwyższego napięcia”, oraz „niezbędnym jest gorączkowe przygotowanie techniczno-militarnych sił rewolucyjnych”.

„Nigdy nie należy igrzać z buntem i powstaniem”, gdy siły przeciwników „mają przewagę organizacji, karność i aurytętu”. Jeśli jednak można im przeciwstawić siły względnie równe, to trzeba rozwinąć gwałtowną ofensywę i iść konsekwentnie do celu według formuły Dantona: De l'audace, de l'audace, encore de l'audace”.

Nie należy utożsamiać „zbrojnego buntu, powstania” z pojęciem „wojny domowej”. Zbrojny bunt, to tylko pierwsza faza wojny domowej, która jest zbrojną walką pomiędzy klasami, posiada jeden lub kilka frontów wojny i dąży do zupełnego zniszczenia klas kontrrewolucyjnych.

2. — Wybór dogodnej chwili.

Jeśli powstanie (bunt) nie uda się, to pociąga za sobą „zniszczenie najlepszych sił rewolucji przez biały terror”. Polityczni kierownicy nie powinni dawać hasła do powstania ani zbyt późno, ani za wcześnie”. Trzeba wyczuć, czy „wielkie masy są gotowe, z bronią w ręku, umrzeć za rewolucję”.

W książce „Marksizm i wozstanie” wy-suwa Lenin następujące tezy: „1-o Jeśli powstanie chce się rozwinąć, to musi się opierać na klasie społecznej, a nie na partji. 2-o Powstanie musi się opierać na rewolucyjnym buncie mas ludowych. 3-o Powstanie musi mieć za podstawę zwrotny moment w historii, kiedy narastająca rewolucja pozwala awangardzie proletariatu na rozwinięcie jak najszerzej akcji, i gdy braki w szeregach wrogów są najliczniejsze, gdy wreszcie szeregi biernych lub sympatyków rewolucji tworząliczną większość”. Partja komunistyczna powinna „jakką najgłębiej wkręcić się w masy”, w szczególności w fabryki i dzielnice robotnicze: winna opanować chłopów i drobną burżuazję, gdyż „łatwiej jest pozyskać dla rewolucji szerokie koła drobnej burżuazji, niż niektóre środowiska arystokracji robotniczej”; winna wyczekiwać, aż warstwy będące u władzy zostaną poróżnione między sobą, a ich armja doprowadzona do stanu rozkładu na wzór armji rosyjskiej z roku 1917-go.

Nie można zgóry oznaczyć ścisłej daty wybuchu buntu, gdyż siły rowolucyjne, nastroje mas, ich gotowość do walki — są zmienne. Najważniejszą rzeczą jest uchwycić „punkt kulminacyjny”.

3. — Koncentracja sił.

W rozdziale tym komuniści Langerer omawia: konieczność przewagi ilościowej, zasady prawidłowej koncentracji sił, koncentrację błędną, wybór miejsca, oraz podaje szereg przykładów historycznych.

Siły rządowe reprezentują przewagę militarną, i dlatego — jak poucza Marks i Lenin — kierownicy zbrojnego buntu win-

ni przeciwstawić tej przewadze swoją przewagę ilościową, to jest tak skoncentrować siły, jak to uczynili bolszewicy naokoło Moskwy w 1917 roku.

W czasie rewolucji październikowej atak bolszewików rozpoczął się równocześnie nie tylko w Moskwie i Piotrogradzie, lecz w całym państwie, przez rzucenie rozagtowanych chłopów na dwory. Ruch winien być powszechny, lecz atakowane winny być przede wszystkim „te punkty, gdzie kontrrewolucja jest najsilniejsza, gdyż nieoczekiwane uderzenie w plecy wroga może dać dużo większe rezultaty, niż atakowanie setkami od czoła.

Stolica centrala aparatu państwowego, ośrodki administracji prowincjonalnej i niektóre inne ośrodki polityczne i wojskowe wskazują komuniści jako cel głównego ataku.

Dokończenie nastąpi.

Jak winien być Sejm zreformowany?

Opinia premiera Bartla.

Kontrola Rządu. — Skończyć z niepróżnującem próżnowaniem. — System kanclerski. — Nowe atrybucje Głowy Państwa,

Premier Bartel udzielił onegdaj wywiadu na temat kryzysu naszego parlamentaryzmu. Na pytanie na czym — zdaniem premiera — polega choroba parlamentaryzmu wogóle, a naszego w szczególności p. premier odpowiedział:

„Za istotę klasycznego parlamentaryzmu uważane jest powoływanie rządu przez większość parlamentarną. Większość ta bierze niejako na siebie odpowiedzialność swego rządu, zarazem jednak głównem zadaniem parlamentu jest — jak mi się zdaje — kontrola rządu. Okazuje się w rezultacie, że ta sama grupa stronnictw, która, stanowiąc większość parlamentarną powołuje rząd i bierze za niego odpowiedzialność, ma ten rząd skutecznie i bezstronnie kontrolować. Jest to sprzeczność sama w sobie i w tej właśnie sprzeczności dwóch najważniejszych kompetencji parlamentu leży — zdaniem p. premiera — źródło całej choroby parlamentaryzmu.

Jestem — oświadczył p. Bartel — bezwzględny zwolennikiem kontroli rządu przez parlament. Jawność działalności rządu uważam za trwałą i charakterystyczny przymiot nowoczesnego państwa. Na tem stanowisku stojąc mus się dojść do wniosku, że powoływanie władz rządowych powinno być atrybucją głowy państwa, a nie ciała, którego zadaniem jest kontrola tejże władzy. W Polsce nie było dotąd kontroli parlamentu nad rządem. Rząd sprawozdań nie składał, gdyż nie wytrwał zazwyczaj przy władzy przez cały rok. W sejmie odbywały się jakieś dyskusje i krytyki rządu, które jednakże mogą tylko pozornie nchodzić za kontrolę jego działalności.

Na pytanie: w jaki sposób powinna się odbywać kontrola parlamentu nad rządem, premier powiedział: — sposób na to jest bardzo prosty. Rząd powinien co roku składać sprawozdania z całokształtu swej działalności i na tej podstawie może się odbywać dyskusja w Sejmie. Jest to kontrola ex post, dotycząca przeszłości, na-

tomi st rozważanie nad przyszłością powinno się odbywać przy rozpatrywaniu budżetu, który rząd również co roku składa parlamentowi. Dwie te dyskusje mają odrębny charakter i dlatego nie powinny być prowadzone razem. Jednocześnie przez ich rozdzielenie dokona się niezbędnej reorganizacji pracy parlamentarnej. Premier zaznaczył, że największym złem dotychczasowych metod pracy parlamentu jest masowe uprawianie niepróżnującego próżnowania w parlamentach.

Na pytanie czy p. premier jest zwolennikiem odpowiedzialności parlamentarnej rządu, prof. Bartel odpowiedział: „Zasadniczo tak” jestem nim. Odpowiedzialność jednak rządu przed parlamentem powinna być tak skonstruowana, aby nie stwarzała pola do nadużyć politycznych, dla osobistych lub grupowych spekulacji.

Na pytanie w kwestji poglądu p. premiera na sprawę tworzenia rządu, prof. Bartel oświadczył, że rząd powinien być powołany przez Głowę Państwa. Poza tem powiedział: — Jestem osobistym zwolennikiem tzw. systemu kanclerskiego. Polega on na tem, że premier, względnie kanclerz, jest faktycznie kierownikiem rządu i on odpowiada przed Prezydentem. Na jego wniosek powoływani są ministrowie i w pewnym stopniu jemu podlegają.

W końcu, na poruszoną sprawę obowiązującej w Polsce ordynacji wyborczej, premier zaznaczył, że wydaje mu się bardzo pożądanem podniesienie cenzusu wieku do 24 lub 25 lat. Wzmocniłoby się przez to powagę aktu wyborczego, oraz usunęło nierówność, wynikającą z wyłączenia obecnie od głosowania obywateli, pełniących służbę w wojsku. Podobne podniesienie wieku — mówił p. premier — ma być nie demokratyczne. Dlaczego, nie wiem, tak samo, jak nie zdaje mi się, aby przez dalsze obniżenie wieku przyczynnem prawie wyborczem nastąpiła demokratyzacja ustroju.

Żyd na czele bojówki komunistycznej

w powiecie płońskim.

Władze policyjne powiatu płońskiego wykryły rozgałęzioną organizację komunistyczną. Aresztowano i osadzono w więzieniu trzydziestu działaczy „Związku młodzieży komunistycznej” z przewodcą żydem, niejakim Katzem.

Kilku komunistów zdołało jednak ukryć się przed okiem policji. Poktanowili oni konty-

nuować wywrotową akcję. W obawie przed nowymi aresztowaniami, komuniści powzięli zamiar zgładzenia niejakiego Wacława Tomasiewicza, 21-letniego młodzieńca, który głównie przyczynił się do wykrycia ujętych członków czerwonej organizacji. Zbrodniczy zamiar wykonał Michał Grosman. Wywabił on Tomasiewicza pod pozorem udzielenia

udzielenia ważnych informacji w ustronne miejsce koło katolickiego cmentarza i tam kilkoma strzałami z rewolweru położył dziecinnego młodzieńca trupem na miejscu.

Wdrożone natychmiast śledztwo doprowadziło do ujęcia skrytobójczego mordercy i jego kompanów. Aresztowano 6 członków komunistycznej bojówki.

JUDAICA,

Zwyrodnialec żydowski w Przemyślu
Onegdaj aresztowano w Przemyślu 25-letniego niejakiego Arona Ornsteina z Krakowa, agenta handlowego, który zwabił 9-letnią dziewczynkę, Władysławę Bukalę, do siebie, usiłując na niej dokonać gwałtu. Kiedy przestraszona dziewczynka poczęła krzyczeć, Ornstein zatkał jej usta ręką. Zdołała ona jednak uciec z rąk zwyrodniałego żyda.

Bank żydów polskich w Palestynie. Na konferencji żydów w Palestynie uchwalono założyć własny bank, celem popierania kredytami imigrantów żydowskich z Polski. Uchwalono zwrócić się w tej sprawie do gminy żydowskiej w Warszawie o subsydium w kwocie 50 000 zł.

Fiasko emigracji żydowskiej do Palestyny. Według oficjalnej statystyki przybyło do Palestyny w czerwcu 216 emigrantów w tym 145 żydów opuściło kraj 253 osób, w tym 206 żydów, czyli że w ciągu miesiąca stan żydów w Palestynie zmniejszył się o 61 osób. I to się nazywa „emigracją” żydowską do Palestyny...

Oddział żydowski w Muzeum Narodowym? Warszawskie Muzeum Narodowe zamierza podobno utworzyć specjalny oddział sztuki żydowskiej w Polsce. Czy to jednak naprawdę jest konieczne? Czy raczej nie powinniśmy usunąć ślady żydostwa w Polsce, aniżeli je pielęgnować i ochraniać?

Nasi Przyjaciele i nasi wrogowie.

I znów płyną składki naszych gorących Przyjaciół na fundusz prasowy „Gazety Narodowej” — podczas gdy wielu jeszcze Prenumeratorów zalega z uiszczeniem prenumeraty za kwartał ubiegły, a nawet za z górą pół roku wstecz.

Jak nazwać takie postępowanie naszych Prenumeratorów? Chyba że działaniem na szkodę pisma, a więc stawianiem w jednym rzędzie z tymi wrogami naszymi, którzy jak żydzi dążą za wszelką cenę do „utrącenia” Gazety Narodowej.

Z tem większą wdzięcznością przyjmujemy te składki naszych Przyjaciół, którzy nie tylko, że płacą regularnie, prenumeratę, ale i nie zapominają o „nadprogramowym” datku na podtrzymanie naszego wydawnictwa.

Nazwiska ich pozostaną na zawsze w pamięci naszej zapisane złotymi głoskami jako tych, którzy nie opuścili nas w ciężkiej potrzebie lecz przyszli z pomocą jako dobrzy, serdeczni Przyjaciele.

W ostatnich dniach złożyli w dalszym ciągu na fundusz prasowy „Gaz. Nar.”:

Dr. Tadeusz Redyk z Krakowa	10 zł.
Marja Łomżyńska ze Lwowa	6 zł.
Józef Leszko z Przemyśla	5 zł.
Franciszek Michna z Katowic	5 zł.
Henryk W. z Krakowa	6 zł.
Zygmunt Janicki z Warszawy	4 zł.
Elżbieta i Jan Z. z Rogóżna	5 zł.
N.N. z Zakopanego	10 zł.
„Kupiec, który nie dał się żydom” z Tarnowa	5 zł.
Stanisław Zarzycki z Torunia	2 zł.
Michalski Józef z Krakowa	3 zł.
Michał Olszewski ze Stanisławowa	4 zł.

Władysław Janikowski z Wysowej Zdroju (po raz drugi)	6 zł.
Aniela Schlosserowa z Mostów Wielkich	5 zł.
W.G. z Cieszyna	6 zł.
Marjusz Pytlewski z Iłży	10 zł.
(po raz drugi)	
Bank Ludowy z Koronowa	10 zł.
(po raz drugi)	

Ks. Józef Szelaż z Sanki p. Ten-czynek	3 zł.
Róża Federowicza emerytka z Gromnika	5 zł.
Franciszek Syczeban z Trem-bowli	5 zł.
Wszystkim Tym, zacnym Ofiarodawcom składamy gorące podziękowanie i „Bóg zapłać!”	

Wyd. „Gaz. Nar.”

Niemcy w sieci żydowskiej.

Okolo 80 procent gospodarstwa niemieckiego w rękach żydów.

Alarmujący artykuł uczonego niemieckiego.

Wychodzi w Niemczech czasopismo pt. „Schönere Zukunft”, które zajmuje się również i kwestją żydowską w Niemczech.

W jednym z ostatnich numerów tego pisma znajdujemy ciekawy i niezmiernie charakterystyczny artykuł Dr. Eberlega, który stwierdza do jakiego stopnia żydzi zdołali opanować całe współczesne Niemcy we wszelkich dziedzinach jego życia.

Oto co czytamy: Podczas uroczystego obchodu uchwalenia konstytucji wejmarskiej głównym mówcą w Berlinie był żyd, względnie pochodzący z żydów, a mianowicie prof. Radbruch (w Stuttgarcie żyd Saenger!). Właściwie to te żydowskie przemówienia przy tej okazji były zupełnie usprawiedliwione. Bowiem żydzi byli właśnie głównymi działaczami i sprawcami przewrotu, również żyd (Preuss) był projektodawcą głównych paragrafów konstytucji wejmarskiej. Żydzi też zajmują kierownicze stanowisko w dzisiejszych Niemczech. Tworzą oni pod względem gospodarczym, a nieraz i społecznym, nową wyższą warstwę, która zajęła miejsca dawnej szlachty, dawnych sfer wojskowych i dawnej dynastii. Są ludzie, którzy nie wiedzą, względnie nie zdają sobie sprawy z kwestji żydowskiej, gdyż są otoczeni milczącym spiskiem, szerczonym w tej kwestji przez pracę bezpośrednią lub pośrednią przy pomocy ogłoszeń uzależnioną od żydostwa.

Słusznie występuje się przeciwko antysemityzmowi, który chciałby odmówić żydom naturalnego prawa do życia, czy też wolności religijnej żydowskiej. Ale kwestja żydowska nie na tem polega. Chodzi bowiem o tę wielką, niesłychaną anomalię, że pewien naród i pewna rasa, stanowiąca zaledwie 5 proc. ogółu ludności Rzeszy

niemieckiej opanowała prawie 80 proc. gospodarstwa niemieckiego, a także z górą 60 proc. prasy niemieckiej, niemieckiej literatury, niemieckiego teatralnego ruchu. Gdyby naród niemiecki, albo choćby duża część narodu niemieckiego była prawdziwie chrześcijańska, t. zn. gdyby przejawiała swoje chrześcijaństwo nie tylko w kościele i zakrystji, lecz także w kwestjach kultury polityki i gospodarstwa narodowego, to musiałyby zakrzyżać ze zgrozy wobec takiego stanu rzeczy, który z trudnością daje się pogodzić z samopoczuciem chrześcijańskim i z szanowaniem samego siebie, jako chrześcijanina.

Niestety jednak interkonfesjonalizm, między — albo ponadwyznaniowość, która w istocie swej jest raczej zupełną bezwyznaniowością, zdołała sobie w polityce i gospodarstwie bezwzględne prawo obywatelstwa. Stało się to dzięki przeoczeniu faktu, że w istocie każdego świeckiego zagadnienia tkwi zagadnienie o charakterze religijnym, że każde zagadnienie ma znaczenie dla religji i interesuje ją. Skutkiem zaś tego przeoczenia fatalnego jest, że dla wielu osób zupełnie jest obojętne, czy ster spoczywa w rękach żydów, czy chrześcijanina, oraz że żydzi przy ważniejszych okazjach są przedstawicielami i wyrazicielami poglądów narodu niemieckiego. U wielu chrześcijan nastąpiła sekularyzacja myśli socjologicznej. Gdyby była ona prawdziwie chrześcijańska, to w pierwszym rzędzie stoczonoby walkę o chrześcijańskich kierowników spraw publicznych i o zatamowanie i usunięcie wpływu żydowskiego.

Tak dzieje się w Niemczech a czy za stanowiliśmy się nad tem że u nas jes pod tym względem jeszcze gorzej?!

Co się dzieje zagranicą?

Odprężenie sytuacji w Austrii.

Zapowiedziana na dzień 7 bm. wielkie manifestacje prawicowej Heimswetry i socjalistycznego Schutzbundu w Wiener Neustadt pod Wiedniem minęły na ogół spokojnie, rząd bowiem niezwykle energicznie wystąpił wobec komunistów, którzy pragnęli wywołać zbrojne starcie pomiędzy wrogami sobie bojówkami.

W nocy z soboty na niedzielę aresztowały władze policyjne kilkudziesięciu komunistów, którym skonfiskowano broń. Wogóle aresztowano dotąd w rozmaitych miejscowościach w pobliżu W. Neustadt 200 komunistów, między innymi czechosłowackiego posła komunistycznego Wiktora Stombe i red. berneńskiego dziennika komunistycznego „Ravnest” Sitańskiego.

W godzinach przedpołudniowych odbył się w W. Neustadt pochód Heimswetry w ilości około 20.000 osób, popołudniu zaś manifestował Schutzbund w ilości około 35.000 osób. Z wyjątkiem drobnych utarczek spokój nie został nigdzie zakłócony. W kołach dyplomatycznych wyrażają zadowolenie, że dzięki celowym i energicznym zarządzeniom władz wzrósł autorytet rządu i państwa wobec wybujałych form życia partyjnego.

Komunistyczny zamach na mikada

W Japonji wykryto wielki spisek na życie mikada. W Tokio w związku z zamachem dokonano licznych aresztowań. Według wiadomości prasowych liczba aresztowanych sięga 300 osób.

Japońska partja robotnicza została przez władze rozwiązana. Prasa wyraża jednogólną prawie opinię, iż zamach inspirowany był przez zachodniego sąsiada, ściślej — Komintern.

Bułgarskie porachunki polityczne.

Dzienniki donoszą z Sofji: W Starybrodzie doszło znowu do krwawego starcia między zwolennikami Protogorowa, a zwolennikami Michajłowa. Zwolennik Protogorowa Tonew zastrzelił przywódcę sofjskich macedończyków Dramajowa. Towarzyszący Dramajowowi trzej członkowie bandy rozpoczęli ogień przeciwko zamachowcy i położyli go trupem na miejscu. Zamordowanie Dramajowa nastąpiło wskutek uchwały, powziętej przez zwolenników Protogorowa. Przed kilka dniami bowiem zamordował on Dimajewa.

Chacham Karaimów polskich

Seraj ben Szapszał.

Ingres pierwszego chachama karaimskiego we Wilnie. — Karaimowie vel Karaici a żydzi, — Talmud przyczyną oderwania się Karaimów od żydów,

Niezwykła uroczystość odbyła się 11 września br. we Wilnie: uroczysty ingres (objęcie urzędu) pierwszego chachama karaimów polskich Seraja ben Szapszala.

Po przyznaniu czterem gminom karaimskim w Polsce, (w Wilnie, Trokach, Lucku i Haliczu) autonomii religijnej, autokafalji stała się aktualną kwestją obioru głowy kościoła karaimskiego w Polsce. Na zjeździe krajowym wybór padł na znanego wśród karaimów uczonego Seraja ben Szapszala. P. Szapszał był nauczyciel szacha perskiego zamieszkiwał ostatnio w Konstantynopolu. Rząd polski wybór zatwierdził i otóż pierwszy najwyższy reprezentant religii karaimskiej w Polsce objął swój urząd.

Osobliwa uroczystość odbyła się w „kienesie“ (świątynia) karaimskiej w Zwierzynku we Wilnie w obecności p. Wojewody, prezydenta miasta, przedstawicieli różnych wyznań i zaproszonych gości ze społeczeństwa polskiego.

Żydów, jako tych, którzy karaimów nienawidzą jako odszczepieńców, Karaimowie na uroczystość tą nie zaprosili. Zresztą obszerniej o tem poniżej.

Uroczystość rozpoczęła się pieśnią religijną hebrajską „El kelehenu“ odśpiewaną przez mieszany chór młodzi ży szkolnej. Nabożeństwo celebrował Chacham w asyście hazzanów Firkowicza (z Trok), Lobanosa (Wilno) i Abramowicza (Halicz). W toku nabożeństwa przybyły niedawno do Polski chacham wygłosił patriotyczne kazanie w języku polskim, poczem nastąpiła najciekawsza część egzotycznej uroczystości, a mianowicie wręczenie nowoobranemu chachamowi symbolu jego władzy i godności t. zw. po karaimsku „altynbasu“. Jest to tradycyjne berło chachamów karaimskich.

„Altynbas“ znaczy po karaimsku „złota głowa“. Berło przedstawia sobą wysoką łaskę ze złotem okuciem w kształcie czapki u góry. Na szczycie berła na owej właśnie czapce złotej wyryty jest herb karaimski: półkierpiec i serce oraz wyobrażenie starej żwirki krymskiej Czufat—Kale.

Chacham odziany w strój szafrowy z białą płaską czapczką na głowie zrobił kilka kroków w kierunku ołtarza i stanął na specjalnym kobercu z złotego wołoku. Wedle starej tradycji należało się, aby czterech poważanych karaimów ujęło za 4 rogi kobierca i podniosło go wraz z chachamem.

Obyczaj ten uległ obecnie pewnej modyfikacji i tym razem ograniczono się do lekkiego podniesienia samych tylko rogów świętego kobierca. „Altynbas“ został wręczony nowemu chachamowi przez najstarszego wiekiem karaima 77 letniego szamesa kienesy karaimskiej w Trokach Lawrynowicza.

Śpiew chóralny zakończył oryginalną ceremonję.

W sali obok kienesy przyległej odbyła się następnie akademja ku czci chachama Szapszala. Między innymi wystąpił na akademji profesor uniwersytetu krakowskiego Tadeusz Kowalski, który specjalnie przybył na tę uroczystość z Krakowa. Prof. Kowalski wybitny orientalista i obecnie jedyny polski znawca i badacz języka karaimskiego wygłosił płynne przemówienie po karaimsku, które zakończył tradycyjnym życzeniem karaimskim: „Tirilsin larda artsynat“.

Po polsku znaczy to: Niech żyją i niech się rozmnażają!

Prasa żydowska wszelkich odcieni wspominając o Karaimach odzywa się o nich zawsze z przekąsem i tajoną nienawiścią. Karaimowie bowiem zwani też Karaitami są sektą żydowską osiadłą w Polsce i na Krymie od paru wieków po oderwaniu się ich

od żydów. Kością niezgody i przyczyną powstania sekty Karaimów było przyjęcie Talmudu przez żydów za księgę ich praw, wiedzy i mądrości. Tymczasem Karaici Talmudu nie uznają, uważając go za to czym jest istotnie, to jest za zbiór przewrotnych nauk rabinów, stek błuźnierstw i wypaczeń Pisma świętego.

Ponieważ zaś Talmud stał się dla żydów alfą i omegą, ich przykazań życiowych i ich etyki, — nie dawnego, że Karaimów nienawidzą jako tyh, którzy na przewrotność Talmudu poznali się i brzydząc się nim, odrzucili go od siebie. Karaimowie uważają jedynie biblię za swoją księgę świętą i to odróżnia ich tak dalece od żydów, że nawet cały ich charakter zmienił się gruntownie.

Karaimowie trudnią się przeważnie rolnictwem, są spokojni, niezwykle uczciwi i uprzejmi w stosunku do otoczenia.

Ne ma u nich tego iście wschodniego fanatyzmu, jakim do dziś dnia odznaczają się żydzi — niema fanatyzmu religijnego do absurdu podniesionego u żydów ortodoksyjnych.

Piszący te słowa był jes cze przed wojną światową świadkiem uroczystości w domu jednego z dostojników Karaimskich w Haliczu: córka — o ile się nie mylę — hazzana (kapłana) czy szamesa świątyni karaimskiej w Haliczu wychrzciła się i wychodziła za mąż za jednego z miejscowych

Rusinów, biorąc z nim ślub w cerkwi miejscowej.

Sędziwy ojciec, starzec o pięknej, białej jak mleko brodzie patriarchalnej, nie przeklinał, jakoy to miało miejsce u żydów, swej córki — lecz przeciwnie pogodzony z losem, a widząc córkę swą szczęśliwą u boku narzeczonego, błogosławił ją uroczyście przed jej wyjazdem do ślubu.

Gdy córka wraz z narzeczoną ukłękła przed sędziwym karaimem, ten wyciągnął swej obie ręce nad głowami młodych, modlił się gorąco po karaimsku a potem po polsku już życzył córce swej, by życie jej było „tak jasne i promienne jak jest słońce“, by szczęście jej rosło i mnożyło się jak „zboże o tysiącach kłosów“. Naprawdę było coś tak wzruszającego pięknego w tem błogosławieństwie starca iż wszyscy obecni mieli łzy w oczach. Oczywiście ojciec pozostał w domu i do cerkwi na ślub nie poszedł, żegnał jednak i błogosławił swą córkę tak, jak tylko potrafił to uczynić kochający ojciec wobec swego dziecka, którego szczęściu nie chce stawać na przeszkodzie.

A jak myślicie, kochani Czytelnicy, jak byłby zachował się w podobnym wypadku żyd — ortodoksa?

Córka musiałaby przedewszystkiem uciekać z domu, niepewna życia, ojciec przeklinałby ją, musiałby wyrzucić się jej publicznie w bożnicy i przekląć — takie byłoby „błogosławieństwo“ żyda dla córki, któraby ośmieliła się wychrzcić.

To wszystko różni niezmiernie Karaimów od żydów, czyni Karaitów sympatycznymi zwłaszcza iż są oni patriotami polskimi i uważają się za Polaków.

Uczciwość zaś ich i nieposzlakowany charakter stały się niemal przysłowiowymi.

Banda żydowskich handlarzy żywym towarem pod kluczem.

Dziewczeta wiejskie, strzeście się żydów i ich agentek!

W ręce warszawskiej policji śledczej wpadła banda, trudniąca się czerpaniem zysków z nierządu, uprawianego swobodnie, na wzór „interesu handlowego“, do którego wciągali za pomocą różnych sztuczek i forteli przeważnie wiejskie dziewczeta.

Na czele tej niekczemnej organizacji stał Jusek Chlewner, właściciel łapanaru przy ul. Krochmalnej 34. Jeździł on przeważnie po lubelskiem, gdzie potrafił „zaagitować“ do siebie wiele dziewcząt obiecując im piękne stroje, dobre utrzymanie itd. przyczem jedna raz wciągnięta ofiara przyciągała drugą i w ten to sposób prawdopodobnie jedna szła za drugą. Marja - Irena Kornieczniak ze wsi z pod Lublina nawiązała kontakt z Chlewnerem i rozpoczęła „pracę“ u niego. Po pewnym czasie pojechała ona, działając pod wpływem jej opiekuna do Lublina i zaczęła namawiać robotnice fabryczne. Była ona specjalnie wystrojona dla ułatwienia sobie pracy werbunkowej.

Do niedawna w chustce na głowie, włożyła kapeluszyk wyginany, na szyi miała jakiś kołnierzyk z imitacji futrzanej, na palcach błyszczące kamienie i t. d.

Grata rolę co najmniej wielkomiejskiej strojniczki. Zdolała ona nakłonić koleżankę swoją Marję Krystynę Tarasińską zatrudnioną w fabryce, do wyjazdu do Warszawy.

„Będiesz tak ubrana, jak ja! — mówiła. Umieszczę cię w bogatym domu. Będzie ci dobrze, jak w raj!“

Tarasińska, osaczona przez serdeczną koleżankę swą, została zarejestrowana w urzędzie sanitarnym w Lublinie. Zaopatrzona w odpowiedni dokument przyjechała do Warszawy ukradkiem, bez wiedzy rodziców i bez rzeczy. Rodzina używała wpływów swoich i ostatecznie Tarasińska poje-

chała do Lublina rzekomo po swoje rzeczy, lecz tam już pozostała i o wszystkim zameldowała w policji.

W międzyczasie — jak ustalono — w opisanym łapanarze była 15 letnia dziewczynka z Kowla czy z Chełma imieniem Kazimiera B., którą gdzieś wywieziono.

Policja obyczajowa wdrożyła dochodzenia w tym kierunku.

Osadzono wareszcie do dyspozycji władz sądowo - śledczych: Joska Chlewnera, Lejbusia Ambarasa, Fajgę Tufman, i Dwojgę Tenenbaum, oskarżonych o sutenerstwo, mieli oni „role“ podzielone. Chlewner wraz z Marją Kornieczniak (która ulotniła się i obecnie jest poszukiwana) zajmowali się, wyszukiwaniem „pensjonarek“, Tenenbaum stała „na czatach“ (na ulicy odbierała pieniądze zarobione z nierządu), pomagała jej w tem Tufman, Ambaras zaś (licząca lat 69) pełnił funkcje kasjera.

Oto jak żydzi trudnią się demoralizowaniem dziewcząt wiejskich i wciąganiem ich w bagno rozpusty i występku.

Całkiem zgodnie z talmudem . . .

Znowu Askenazy w Genewie?

Wedle żydowskiego „Nowego Dziennika“ w dobrze poinformowanych sferach warszawskich utrzymują, że na onegdaj odbytej konferencji prezesa klubu B. B. W. R. pulk. Sławka z prof. Szymonem Askenazem poruszono prócz szeregu aktualnych spraw politycznych także kwestję mianowania prof. Szymona Askenazego stałym ministrem pełnomocnym i przewodniczącym polskiej delegacji przy Lidze Narodów w miejsce min. Sokala, który objąłby inną placówkę dyplomatyczną.

Głosy publiczne.

Konieczność przeciwdziałania akcji żydowskiej w Polsce.

Kwestja żydowska w Polsce istnieje z winy samych Polaków. — Czciiele mamony, a konieczność uświadamiania społeczeństwa.

Wielka wdzięczność społeczeństwa polskiego należy się Redakcji „Hasło Narodu“ obecnie „Gazety Narodowej“ za otwieranie oczu na niebezpieczeństwo wielkie grożące mu ze strony żydów,

Gdyby inne narody znały postępowanie żydów w Polsce i wogóle żydostwa przeciw Polsce jakże wystrzegalyby się tego plemienia. Dokąd żydzi znajdują się gdzie w małej ilości i nie czują się na siłach udają potulnych i spokojnych, ale wszędzie gdy poczują się na siłach są straszni dla społeczeństwa, są to bowiem czciiele mamony i złotego cielca. Nie przebiegają w środkach ale jak pasożyt żerują na obcych organizmach. Powodem tego jest wychowanie od dzieciństwa na przeciwnych zasadach talmudowych, dalej wielka nienawiść do chrześcijaństwa i nieznanie prawdy wiary chrześcijan i jej nauk moralnych. Nienawiść główna źródła ma w tem, że chrześcijanie wierzą w Chrystusa, którego oni się zaparli, dla nich jest to okropnem, że w całym świecie nauka Chrystusa szerzy się, że wielką Chrystusa jako Boga-cłowieka i oczekiwanego Zbawcę, którego oni nie przyjęli: — Sądzą że im należy się panowanie nad światem, a krzyż wydarł im to panowanie. Widzimy tą nienawiść na prześladowaniu neofitów, na bezczeszczeniu krzyża, wyszydzeniu chrześcijańskich obrzędów, łączeniu się ze wszystkimi wrogami... Przykład tego daje nam postępowanie ich w Bolszewji, w Meksyku i wszędzie gdzie czują się bezkarnymi.

Tu potrzeba przeciwdziałać, ratować się, a szczególnie w Polsce, gdzie jest tak wielki procent żydów, gdzie opanowali już miasto, rynki, handel, tyle urzędów, adwokatury, stan lekarski, posiadłości rolne, są posłami; senatorami a pomimo to wrogo występują przeciw Polsce.

Niebezpieczeństwo żydowskie jest wielkie i dla Kościoła i dla Narodu. Słusznie „Gazeta Narodowa“ wzywa wszystkich publicystów i całe duchowieństwo do dyskusji w tej sprawie.

Nigdyby nie przyszło było do tego stanu, gdyby społeczeństwo usłuchało było tych wielkich przestróg jakie przez wiele wieków dawał kościół, Papieże i Biskupi specjalnie dla Polaków. Społeczeństwo polskie lekceważyło sobie stosunki z żydami, zanadto zbliżało się do nich, a żydzi solidarnie zachowali swoją odrębność żądając panowania i wzbogacenia się.

Kilkakrotnie próbowali Polacy urządzać misję do żydów ale bezskutecznie. — Obecnie istnieje wielki ruch misyjny dla nawracania pogan, ale Polacy mają większy obowiązek misyjny w domu u siebie, gdyż tu jest i większe niebezpieczeństwo.

Dziś wśród żydów jest wielka liczba ludzi uczonych i inteligentnych. Widzą oni sami i przewrotność nauk talmudystycznych i o rabinach sami mówią, żeby oblecany Mesjasz szedł powoli, to już byłby przeszedł tymbarziej, że i czas oznaczony przez proroków miał, stają się więc bezwyznaniowymi, — bo nie ma akcji aby im ułatwić poznanie prawdy.

Okazuje się konieczna potrzeba aby w związkach misyjnych był wydział specjalny, ze zdolnych misjonarzy, uczonych świeckich dziennikarzy i odpowiednich kapłanów świeckich, którzyby w dziennikach podawali naukę Chrystusa w odpowiednich cytatach i wyjaśniali tajemnice wiary i przykazań moralnych. Chętnie to

każdy człowiek rozumny nawet nie chrześcijanin będzie badał.

Masy żydowskie nie nawrócą się tak prędko. Nawrócenie ich zachowała Opatrzność aż na sam koniec. „Nie obejdziecie domów izraelskich aż ja przyjdę“, powie dział Chrystus. Oni mają być świadkami ustawicznymi obietnicy przyjęcia Zbawiciela, prorocstw ukrzyżowania i kary Bożej.

Zresztą jako czciiele mamony szukają tylko zysków i dochodów.

Do pewnego starszego duszpasterza przyszedł żyd handlujący i pytał czy niema co na sprzedaż. Stary duszpasterz wdał się z nim w rozmowę i opowiadał mu, że my wierzymy w tego samego Boga, mamy te same psalmy, przykazania itd. Żyd słuchał, wreszcie powiada: „Jegomość“ czy nie ma skórki zajęcej na sprzedaż“.

Społeczeństwu polskiemu trzeba wskazywać niebezpieczeństwo grożące, organizować je i pomagać, aby mogło obchodzić się bez żydów.

Ks. Michał K.

W rubryce „Głosy Publiczne“ zamieszczać będziemy odtąd wszelkie ciekawe listy nadesłane nam od naszych Czytelników i Przyjaciół, dotyczące bądź kwestji żydowskiej, bolączek związanych z nią. List powyższy jest pierwszym tego rodzaju opublikowanym przez nas.

Redakcja.

Turcy - antysemitami.

Żyd Agen. Tel. donosi z Konstantynopola: Parlament turecki uchwalił ostatnio projekt ustawy o zawodzie farmaceutów, który grozi zagładom wszystkim farmaceutom żydowskim w Turcji. Ustawa ta wywołała wielkie rozgoryczenie w kołach żydowskich Farmaceuta żydowski Izak Adado ogłasza w tutejszej gazecie tureckiej list otwarty do prezydenta republiki tureckiej Mustafy Kemala Paszy, apelując do niego w sprawie usunięcia krzywd skierowanych przeciwko farmaceutom żydowskim.

W Balace, który jest drugim po Konstantynopolu ośrodkiem żydowskim i liczy 10.000 ludności żydowskiej, położenie żydów jest również bardzo ciężkie. W gminie tej, która posiadała dawniej liczne jezyboty i Talmud Tory, niema obecnie ani jednej szkoły żydowskiej. Wiele szkół żydowskich zostało zamkniętych przez rząd. Ostatnie dwie Talmud Tory zostały również niedawno zamknięte, ponieważ gmina żydowska nie posiadała funduszy na ich utrzymanie.

Tajna żydowska fabryka papierosów.

Oto jak żydzi przyczyniają się do „bogacenia“ Skarbu Państwa.

Dzięki przeprowadzonym od dłuższego czasu wywiadam i obserwacjom, lotna kontrola skarbowa w Warszawie ustaliła, że w dzielnicy powązkowskiej istnieje potajemna fabryka papierosów urządzona na wielką skalę. Onegdaj inspektor kontroli skarbowej J. Szypulski wraz z urzędnikami kontroli udał się do domu Nr. 53 przy uli-

cy Niskiej i przeprowadził rewizję w podejrzanym lokalu zajmowanym przez żyda Kelmę Borowskiego.

Rezultatem rewizji było wykrycie kompletnie urządzonej fabryki papierosów. Przy pracy zastano Borowskiego jego żonę i jedną pracownicę, Skonfiskowano 10.800 sztuk papierosów gotowych, 13 i pół

KLEMENS JUNOSZA.

Czarne błoto.

PAJAKI WIEJSKIE

Powieść.

— To jest prawda.

— Więc wychodząc z tego punktu, przyznacie że djabeł, chociaż zawsze jest zdrow jak byk, i nigdy nie choruje, miewa jednak chwilę osłabienia. Przyznajecie?

— Owszem, wasze rozumowanie jest zupełnie dobre, przyznaję: tylko chcecie mi powiedzieć, skąd my, nie doktorzy, ale zwyczajne Czarnobłocke Żydki, przysliśmy do tego konsylium nad djabełskim zdrowiem i co nam z tego interesu przyjdzie.

— Powoli. Mojsie powoli. Pod wpływem wielkiej radości, wasz umysł cokolwiek stępsiał, tak samo, jak dobrze wyostrzony i zahartowany nóż stępsiałby, gdyby go w ogień włożono.—

— Nic nie rozumiem.

— A przecież to takie, proste. Skoro powiedzieliście, że wasza żona tak okropnie przeklina, tak się na tego goja zawzięła, to mnie zaraz przyszło na myśl djabełskie zdro-

wie.— i zaraz zrozumiałem, że nasz wróg szatan chwilowo wpał w stan osłabienia. Wy sobie to dobrze zapamiętajcie, Mojsie, i jeżeli macie trochę rozumienia rzeczy, nie zamykajcie prawego i lewego oka jednocześnie: nie zaszkodzi, jak jedno będzie zawsze trochę otwarte. Nie radzę Wam też spać zbyt twardo ani też oddalać się od domu zbyt daleko, gdyż szatan chwilowo osłabiony, może swoją siłę odzyskać. Mądrej głowie, jak wasza, Mojsie, nie potrzeba dużo gadać prawda?

— Aj Uszer, Uszer, wyście mi otworzyli, nie powiem jedno oko, ale dwa! Słusznie powiada przysłowie, że nie każdy śpi kto chrapie. Wy jesteście bystry człowiek Uszer widzę, że się znacie na kobietach, jeżeli nie lepiej, to równie dobrze jak na próbie wódki.—

— Długo jeszcze trwała rozmowa na ten temat i późno już było, gdy się dwaj przyjaciele rozeszli.—

Rozdział V. —

Opowiadający, dlaczego pan Borecki kazał konie wyprządz i poco ciotka Gertruda posyła Błażeja. —

Wiosna, coraz milej uśmiechając się do ziemi poruszyła całą ludność wiejską. Ma-

ło kto w domu siedział, wszyscy dążyli na pola, do ogrodów, do pracy nawet osłabiony starzec, wywłóczył się przed dom na powietrze na światło, a nie mogąc wraz z innymi jąć się ciężkiej roboty, chociaż kartofle przebierał, lub drobne narzędzia naprawiał, nie mogąc się oprzeć wezwaniu. Bo na wiosnę wszystko człowieka woła i wabi. —

Zieleniejące drzewa, promień słoneczny, woda w rzece, ptak śpiewający pierwszy kwiatek i wszystko, wszystko woła na człowieka: — Wstań i idź!

Wstaje więc człowiek i idzie do pług, do brony do siewu na nowy chleb pracuje, bo już rychło starego zabraknie. Ruch się na polach robi. Z pastwisk dolatują odgłosy fujarek, a często od zagonów wiatr na skrzydłach swoich dźwięki prostej, nie wyuczonej pieśni przynosi. —

To jest taki czas, w którym się wszystko budzi: od ziemi co, w śnie zimowym spoczywała, do motyla, do najdrobniejszej muszki. . . .

W Brzozówce także ruch się zrobił, jak wszędzie. Pan Borecki po całych dniach był w polu, ciotka Gertruda przy ogrodach warzywnych, przy oborze przy najrozmaitszych zatrudnieniach, jakie ta, niecierpli-

kgr. tytoniu przemyconego z Niemiec kilka tysięcy gilz, kilka maszynek do wyrobu papierosów, nożyce itp. przybory. Prócz tego znaleziono znaczną ilość opakowań po tytoniu niemieckim, co świadczy o prowadzeniu nielegalnej facrykacji już od dłuższego czasu i w dużych rozmiarach.

W czasie osobistej rewizji znaleziono przy Borowskim jakiś klucz, oskarżony nie chciał wyjaśnić, do czego służy. Zdołano jednak wykryć, że służy on do otwierania drzwi głównego składu papierosów i tytoniu mieszczącego się w umiejętnie zamaskowanej komórce w podwórzu.

Kiedy stary cadyk przymknął oczy, Reb Arale wstał na stolec rabinacki wówczas rozpoczęła się naganka na „Henele”.

Uroczyste spalono niezwykle kosztowną bibliotekę złożoną z nowoczesnych dzieł hebrajskich na rozkaz obecnego cadyka. Urzędnicy dworu „gabum” szpiegowali i kontrolowali Henele dwór postanowił ją wydać ostatecznie za mąż.

Ale Henele nie dała się zmusić. Pod pozorem wyjazdu do Karlsbadu udała się do Wiednia tu spotkała się z człowiekiem z którym łączyła ją długoletnia przyjaźń. Był nim przemysłowiec Izrael, wnuk cadyka berdyczewskiego, obecnie zamieszkały w Tel Awiwie. W Trjeście odbył się ślub młoda para po kilkutygodniowym pobycie we Włoszech osiedla się na stałe w Palestynie.

Dwór bełzki próbował przez swego wysłańca Sinaja przeszkodzić Henele, ale wszelkie próby spęły na niczem.

Obecnie cadyk Reb Arale, zakazał wymawiać słowo „Henele” w jego obecności i stał się jeszcze większym wrogiem sjonistów.

A ortodoksi zadowoleni, że zakała dworu znikła z Bełza.

Z tajników dworu rabina bełzkiego.

Henele, enfant terrible „dworu” rabina bełzkiego. — Reb Arale fanatyk, — Spalenie na stosie biblioteki. — Ucieczka Henele.

Na dworze cadyka w Bełzie (Wsch. Małopolska) wielkie poruszenie i rozgardjasz. Henele uciekła, wyszła za mąż.

Henele Rokach lat 34 najstarsza córka zmarłego cadyka była od dawna „enfant terrible” dworu.

Wybitna piękność semicka została już w młodym wieku wydana za mąż za syna cadyka w Wyżnie. Jednekowoż młody małżonek, czuły na wdzięki niewieście począł zdradzać piękną Henele która zostawiwszy syna uciekła na dwór bełzki.

Mimo interwencji, próśb i gróźb nie powróciła więcej do męża który w międzyczasie ożenił się powtórnie zwracając matce obecnie już 12-letniego syna.

Henele była ulubienicą ojca, zmarłego starszego cadyka, który ją ogromnie porwał i kochał.

Nigdy nie pozwoliłby pozostałym córkom. Sarze, żonie syna cadyka lubelskiego Jachana Twerskiego, ani Jentele, na prowadzenie świeckich książek. Henele włada znakomicie językiem niemieckim i hebrajskim przyjmowała wizyty literatów i dziennikarzy żydowskich, propagowała na dworze bełzkim ruch propalestyński, tolerowany przez starego cadyka.

Emigrację członków rodziny bełzkiej do Palestyny zapoczątkowała była żona rebege jarostawskiego a więc była synowa bełzkiego cadyka, która rozwiodła się z mężem i uciekła wbrew woli dworu do Palestyny, gdzie pracuje jako robotnica w Tel Awiw.

Następna członkini rodziny, „Symba”, siostrzenica starego cadyka, wyjechała za wiedzą rodziny przed trzema laty do Palestyny, gdzie wyszła za mąż.

Stary cadyk błogosławił ją przed wyjazdem. Listy jej z Palestyny były chętnie odczytywane przez niego, prócz tego ulubienica jego „Henele” sprowadzała po kryjomu Hacefire informując ojca o ruchu sjonistycznym.

Na dworze bełzkim zafascynowani ortodoksi sarkali na Henele i jej bezbożny wpływ, ale za życia cadyka musieli milczeć.

Próbowano ją wszelkimi sposobami wydać za mąż, Henele nie chciała. Stary cadyk dawał jej 10.000 dolarów posagu — przy każdym „git-woch to jest przy uroczystym powitaniu rodzinnem, które odbywało się co sobotę wieczorem pytał ją żartobliwie, czy już ma wybrańca losu. Henele milczała odrzucając wszelkie propozycje.

Najbardziej kopał pod „Henele” dołek obecny następca cadyka, ówczesny pretendent do tronu, Reb Arale, fanatyk i skrajny reakcjonista.

Dość zażydzania inteligencji w Polsce!

Uniwersytety polskie przepelnione żydami i niebezpieczeństwo stąd płynące.

Sprawy wyższych uczelni, ich radości i bojaźni winny obchodzić wszystkich tych, którym na sercu leży troska o przyszły los narodu. Tam bowiem wychowuje się przyszła inteligencja, tam wychowują się ci, którzy w niedalekiej przyszłości będą kierownikami społeczeństwa. Dlatego wszystkie zjawiska, które ujemnie oddziałują na młodzież akademicką, sposobiącą się na wyższych uczelniach do przyszłej swej roli w życiu narodowym, winnym zwracać uwagę myślącego ogółu.

W chwili obecnej jednym z najgroźniejszych zjawisk tego rodzaju jest niebezpieczeństwo żydowskie, pochodzące stąd, że na wyższych uczelniach polskich, jak poprzednio wiadomo, wspólnie z młodzieżą polską studjują żydzi i to nawet w bardzo znacznej ilości. Z faktu tego płynie dwojakie niebezpieczeństwo.

Przedewszystkiem duży procent żydów, studjujących na wyższych uczelniach w niedługim czasie doprowadzi (częściowo już doprowadził) do niesłychanego zażydzania inteligencji, mieszkającej w Polsce. Niebezpieczeństwo to jest tym groźniejsze,

że znaczna część żydów, kończących wyższe uczelnie, przybiera pozory Polaków t. zn. posługuje się językiem polskim, nawięcej podkreśla swą „polskość”, zwłaszcza wtedy kiedy można na tej „polskość”, robić dobre gestyfy, często zmienia religię swych przodków, na to czy inne wyznanie chrześcijańskie, wszystko to czyniąc jedynie po to, by się przeszwarować do społeczeństwa polskiego, by z inteligencji, jedynie na ziemiach polskich mieszkającej stać się naprawdę inteligencją „polską”, która ma prawo wygłaszać swój sąd w sprawach narodu polskiego, jego przyszłości i bytu. A jednocześnie świeżo skórawą polską okryci żydzi pozostają tym czym byli żydami, t. zn. spadkobiercami tysiącletnich tradycji własnego narodu. Tradycje te, które dzięki swej starość i zbyt głęboko w nich wrosły, a jednocześnie są czemś zupełnie nie dającym się pogodzić z duchem kultury polskiej, nie pozwolą nigdy na istotne spolszczenie duszy żydowskiej.

Ale obecność żydów nawięjszych uczelniach przedstawia jeszcze jedno niebezpieczeństwo. Studjując na wyższych uczelniach

wie przez wszystkich oczekiwana pora roku przynosi.

Panienki objęły, jak co rok, ogród w posiadanie. Ten do nich należał i panowały w nim niepodzielnie. Ciotka dawała im kilka dziewczyn do pomocy i zaczynało się kopanie grabienie, sadzenie a nieustające narady nad kwestją jakby ten ich opecie zakątek oddany przyozdobić. —

Z zwyczaj co roku o takiej porze, panienki wydobywały z różnych skrytek nasiona, cebulki kłącza różnych roślin, bardzo osobliwych, odznaczających się jakimś zaletami nadzwyczajnymi, a było prztem nie mało śmiechu i przekomarzenia się, gdzie to posadzić, a gdzie tamto, co na tej, co na owej zasiać rabacie? —

I w tym roku dziewczęta pracowały w ogrodzie. Jadwinia z zajęciem wielkiem, Zosia obojętnie. —

Było jej wszystko jedno, gdzie ma być rezedka, gdzie balsaminy lub gwoździki, a na zapytanie siostry odpowiadała półgłosem: — Jak chcesz, jak uważasz jak ci się podoba. Niecierpliwilo to Jadwinie.

Doprawdy Zosiu — rzekła — ja ciebie nie rozumiem. Czemu się tak ciągle marzysz i wdychasz? — Niby to nie wiesz...

— Właśnie że wiem i dlatego się dziwię. Ciotka za tobą. . .

— I cóż z tego ojciec uie za mną. —

— Więc i cóż? Ojczulek zły nie jest jak go zaczniesz prosić gorąco a serdecznie, nie będzie cię przymuszał. Żebym ja była na twoim miejscu umiałabym sobie radzić. Ty tylko wdychasz i płaczesz po kątach.

— Bo ja jestem bardzo, bardzo nieszczęśliwa. . . . A ja ci mówię, że wszystko idzie ku lepszemu. —

Nie widzę ja tego siostrzyczko.

— Bo masz ciągle oczy zapłakane. Ale ja widzę za ciebie. Tu się coś dzieje! — To co i zawsze. — A ja ci mówię, że nie to co zawsze: ale coś nowego coś takiego co ci wyjdzie na dobre, ale cóż właściwie? — Ja nie wiem dokładnie lecz widzisz są znaki, które dają dużo do myślenia.

— Szczególna rzecz, że ty zawsze widzisz to, czego inni nie widzą. Mylisz się Zosiu to o czem myślę, widziało chyba ze stu ludzi, co mówię stu — więcej.

— W całym folwarku tyłu nie ma. Bo też to było nie na folwarku, tylko koło kościoła. Wczoraj nie wiem dlaczego nie chciałaś z nami jechać i wymawiałaś się bólem głowy, chociaż cię wcale ona nie bolała. — Wolalam się pomodlić w domu,

aniżeli narażać się na spotkanie z panem Pózańskim.

— Nie był.

— Ale mógł być, jest prawie co niedziela. A niech go tam! Teraz słuchaj: Wczoraj nie mogłam ci opowiedzieć, bo ciągle ktoś był, a wieczór spać mi się nie chciało, więc dziś zdam ci relację.

Po nabożeństwie ojciec rozmawiał z proboszczem. Przyłączyło się jeszcze kilku dzierżawców sąsiadów, kilku panów z zarządów dóbr. Jeden opowiadał widać coś bardzo ciekawego, bo wszyscy słuchali uważnie a już najbardziej ojczulek. O marszczył brwi i targał wąsy, jak to zwykle robi, kiedy jest z irytowany. O czem mówił dokładnie nie wiem, ale ciągle słychać było: Zatraceniec Rózański, Żydzi. Jak mi się zdaje nic dobrego o tym Zatracencie nie mówiono. Ciocia rozmawiała przez ten czas z Zawadzką, a ja z twoim panem Stanisławem. —

Z moim?

— Ach nie przerywaj! Kiedy mówię o twoim, to z twoim, to znaczy, że ja ci go nie odbieram. Kiedy się panowie rozeszli ojciec zbliżył się do nas, bardzo grzecznie przywitał panią Zawadzką, C. d. n.

razem z Polakami wywierają na nich wpływ **bardzo szkodliwy**, polegający na częściowej asymilacji tego elementu polskiego, który częściej z Żydami obcuje, a jest zbyt słabo uświadomiony narodowo, a jednocześnie zbyt słaby moralnie, by oprzeć się wpływowi żydowskiemu. W słabszym stopniu wpływ żydowski oddziałuje na elementy oporniejsze, które przebywają w atmosferze wyższych uczelni, przesyconej na skutek obecności Żydów na wyższych uczelniach **specyficznymi miazmatami duszy żydowskiej**. Widzmy więc, że dzięki obecności znacznej ilości Żydów na polskich wyższych uczelniach nie tylko duża ilość Żydów pod fałszywą maską polskości wkra-

da się do społeczeństwa polskiego, ale pod wpływem ich szereg inteligentów polskich wkracza w życie z duszą zachwaszczoną ideami żydowskimi. W ten sposób element żydowski zyskuje wielki wpływ, wśród inteligencji polskiej, która jest mózgiem i wolą narodu. Jeśli tak dalej pójdzie, jutro można zyskać wpływ decydujący.

I w tem, nie w czym innym leży właśnie groza niebezpieczeństwa żydowskiego. Dlatego, póki czas, musimy zrozumieć niebezpieczeństwo, jakie płynie z faktu studjowania wielkiej ilości Żydów na polskich wyższych uczelniach i musimy znaleźć środki, by temu niebezpieczeństwu zapobiedz.

Z całej Polski.

Medal za wojnę. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, wszyscy uczestnicy walk w latach 1918—20 otrzymają medal „wojskowy, przedstawiający z jednej strony orła z krzyżem Virtuti Militari na piersiach, z drugiej zaś napis: „Polska swemu obrońcy“. Medal wykonany ma być w brąz i posiadać ma wielkość 35 mm.

Mennica państwowa przystąpiła już do bicia tego medalu, by go oddać do dyspozycji rządu na dzień 11 listopada r. b.

Stabilizacja urzędników. Jak wiadomo ostateczny termin stabilizacji urzędników upływa w dniu 31 marca 1929 roku. Wobec tego, że procent ustalonych dotąd urzędników, zwłaszcza II. i III. kategorii jest jeszcze bardzo niski w stosunku do przewidzianych norm, minister Składkowski zwrócił się do wojewodów z poleceniem przedstawienia w jaknajkrótszym czasie wniosków stabilizacyjnych.

Dyfteryt i szkarlatyna zagrażają Polsce. Z Gdańska donoszą: Grażuje tu obecnie epidemia szkarlatyny. Dotychczas zanotowano 811 wypadków choroby, z czego 8 było śmiertelnych; wiele zachorowań nie jest zgłoszonych w Urzędzie Zdrowia, tak iż zachodzi obawa dalszego rozszerzenia się tej choroby.

Na terenach pogranicznych Polski i Prus Wschodnich wybuchła epidemia dyfterytu i szkarlatyny. Z tego powodu w kilkunastu wioskach tegoż powiatu zostały zamknięte szkoły powszechne.

Odnaczenie rumuńskie dla marszałka Piłsudskiego. Dnia 30 września przed wyjazdem Marszałka Piłsudskiego do Polski na uroczystym przyjęciu w Poselstwie polskiem w Bukareszcie szef protokołu dyplomatycznego rumuńskiego wręczył marszałkowi Piłsudskiemu łańcuch do orderu Karola (najwyższe odznaczenie w Rumuni).

Czerownik w kozie. Onegdaj został zatrzymany w Przemyślu niejaki Michał Hrynyszyn z Młodowic, powiatu przemyskiego, który podróżował po okolicznych miejscowościach i podając się za lekarza wykonywał rozmaite zabiegi przy pomocy wróżb i modłów, przyczem naciągał naiwnych włościan na różne kwoty pieniężne. Znalaziono przy nim książki o treści zaczerpniętej z czarnej magii i pisma starego zakonu, przy pomocy których wykonywał swój proceder.

Żydzi komuniści i dezertery. Oddział policji zlikwidował w tych dniach w Łodzi zebranie komunistów, pod płaszczykiem zebrania fachowego związku „Igly“. **Aresztowano dziesięciu Żydów komunistów z Łodzi i z kieleckiego.**

W rejonie Stachowszczyzny patrol KOP.-u zatrzymał onegdaj podczas usiłowanego przekroczenia nielegalnie granicy do Rosji Sowieckiej **6 osobników, którzy okazali się Żydami z m. Baranowicz** nsiłowali uchylić się od poboru do wojska.

Żyd doprowadził Kasę oszczędności do bankructwa. Z Dobromiła piszą: Aresztowano tu kupca Salomona Rosenfelda pod zarzutem oszustw na szkodę dobromiłskiej „Kasy Oszczędności“. Aresztowano tak dalece podobno „naciągnął“ Kasę

Oszczędności, że doprowadził ją niemal do bankructwa.

Uciezka literata komunisty z Polski. Donosiliśmy swego czasu o wytoczeniu śledztwa znanemu literatowi Wiltodowi Wandurskiemu z Łodzi, w którego mieszkaniu w Łodzi znaleziono literaturę [komunistyczną. Onegdaj miała się odbyć przed sądem łódzkim rozprawa przeciw Wandurskiemu, który jednak nie zjawił się, wobec czego sąd na wniosek prokuratora rozprawę odroczył oraz wydał nakaz aresztowania Wandurskiego. Jak podaje jedno z pism łódzkich Wandurski opuścił granice Polski.

Piękny przykład i zła wola.

Tym PT. Prenumeratorom, którzy dotychczas nie uiszcili prenumeraty za ubiegłe miesiące przypominamy, że z winy ich cierpi nie tylko całe wydawnictwo, ale i Ci Prenumeratorzy, którzy uiszczają regularnie prenumeratę, a są między nimi nawet tacy, którzy dwukrotnie przesyłali już datki na fundusz prasowy! **Oto piękny przykład i oto zła wola tych niesumiennej naszych „Prenumeratorów!“**

Rozmaitości.

Męczeńskie miasto.

Takiem miastem męczeńskim jest małe miasteczko Nomény, w Lotaryngji, położone nad rzekę Seille (dopływową Mozeli), będącą od r. 1871 do 1917 pograniczną pomiędzy Lotaryngją, pozostawioną przy Francji, a częścią zagarniętą przez Niemcy. Dnia 20 sierpnia 1914 oddział żołnierzy bawarskich, wtargnąwszy do miasteczka zburzył je, przyczem piękny kościół starożytny obrócony był w ruinę. Przy tej sposobności zdążyli też, znani z dzikości Bawarzy, zamordować 65 osób cywilnych a bezbronych.

Dzięki gorliwej pracy mieszkańców, Nomény odbudowano w zupełności.

Na miejscu, gdzie mordowano bezbronych, stanął pomnik, przedstawiający postać kobiety siedzącej i oplakującej niewinne ofiary. Pomnik traktowany w szlachetnym stylu klasycznym, nie ma nic wspólnego z różnymi futurystycznymi czy modernizmami, tworzącymi zwłaszcza w rzeźbie, różne dziwolgi. Odświeżenie pomnika nastąpiło zeszłej niedzieli, w obecności władz centralnych i miejscowych. Na pomniku widnieje napis:

„Miasto męczeńskie, pogwałcone przez wroga, już przed wypowiedzeniem wojny. Pierwsze miasto francuskie, spalone na rozkaz dowództwa niemieckiego, przyczem kilkadziesiąt mieszkańców znalazło śmierć. Ruiny miasta służyły, podczas całej wojny, za barykady dla wojsk inwazyjnych“.

Pozatem wryto w napisie nazwiska 65 osób zamordowanych.

Wprost z pasiek.

Miód lipcowy

lecniczy, czysto pszczelny pod gwarancją w blaszankach 5 kg. 16.80 zł. — 10 kg. 31.50 — 20 kg. 60. zł. wraz z blaszanką i opłatą pocztową wysyła z własnych pasiek za pobraniem pocztowem

Katolicka firma „PATOKA“
Kupczyńce Poczta Denysów

Co grają w kinach i teatrach?

Kino Sztuka

3 tydzień rekordowego powodzenia Superszlagier „Ufy“ 1928/1929. —

Szpiedzy

Wielki sensacyjny dramat reżyserji Dr. Langa twórcy „Nibelungów“ i „Metropolisu“ w rolach gł. niezrównany Willi Fritsch oraz mistrz maski R. Klein Rogge.

Kino Wanda

Niespodzianka dla publiczności nowa kopja największego arcydzieła wszystkich czasów

Hrabina Paryża

Arcydzieło reżyserji Joe Maya w rolach gł. Emil Jannings, W. Gajdarow, Mia May, Eryka Glesner. —

Kino Corso

Wspaniałe arcydzieło wedł. pow. Mereżkowskiego

Dekabryści

Wielki dramat monumentalny w 12 akt. z czasów carskiej Rosji wyt. Sowkino

Kino Promień

Wielki dramat erotyczno sportowy

Dama z rekordem światowym

Niezrównany dramat z ulubienicą publiczności Lee Parry, oraz Henry Stuartem i Schlettowem

Teatr Rewji „Gong“

Program nr. 3 —

Precz z rozwodami

Protest Małżeński w 11 rezolucjach codziennie 2 przedstawienia o 7 i o 9 w niedzielę 3 o 5. 7, 9,

Wesoły kącik.

Pan Palestyner o pakcie Kelloga.

Kellog, znane dziś nazwisko, ono nie jest żydów blisko, ono kryje takie homo, że gojowskie jest wiadomo. Kellog całym dźwiękiem swoim mówi zaraz: **on jest goim**, ten, co bez żydowskiej głowy stworzyć chce pakt pokojowy.

I dlatego ja powiadam, a nigdy na wiatr nie gadam, że gojowska ta robota, nie warta jest tego złota-złota, co poszło na pióro, trzy tysiące franków, pióro, którym w piękne rano pakt Kelloga podpisano.

Co to jest? Czy to są zdrowe takie paktety honorowe, że w czas zły, czy w czas spokojny, niewolno jest wszczynać wojny, a rozpocznie kto, broń Boże, ten ma stracić na honorze.

Na honorze? Oj, ha, ha, ha! Człek się tak od śmiechu zmacha, oj ha, ha, ha, oj hi, hi, hi, że go bolą wszystkie kichy. Na honorze, to ci kara, to gojowska bujda stara, co ma mieć czcigodną kartę, a w istocie nic nie warta.

Gdyby Kellog, ten pan z szykiem, nazywał się Rosenglikiem, Cytrynmanem, Pomerancem, Konem, Glikiem, Obertancem, Silberbergiem, Feinkligerem, Apfelkwadem, Szyfpiszczem, lub inaczej, a więc idem, był nie gojem, tylko żydem, toby zrobił taki samy pakt, jaki w Paryżu mamy, tylko będąc z fajną główką z kaucją dużą i gotówką.

Kto przystąpić chce do paktu niech na dowód tego faktu złoży kaucję, (lecz nie bonów) gotóweczkę sto milionów i nie franka, co się chwieję, ni korony, ani leje tylko by uniknąć swarów, twardych funtów lub dolarów.

Taki pakt, to ja rozumiem, taki pakt prowadzić umiem: podpisałeś trudna rada, chcesz się bić, kaucja przepada, byleś zbity, albo zbileś, lecz miliony swe straciłeś. Ale pakt, ten pakt Kelloga, to jest taka ... blaga sroga, co to niby mocno huczy, mocno trzaska, groźnie mruży, mocno chrząka, twardo stoi, lecz której się nikt nie boi. („Mucha“)

Popieraicie „Gazetę Narodową“!

SPÓLNIKA

z kapitałem 30 do 40 tysięcy zł. do rentownego interesu w Katowicach poszukuje kupiec z prowincji.

Lokal jest we własnej kamienicy (2 trzypiętrowe kamienice). Fachowość nie konieczna, lecz współpraca pożądana. Mieszkanie na miejscu. Bliższa wiadomość w administracji

„GAZETY NARODOWEJ“.

RESTAURACJA I KAWIARNIA GRAND HOTEL

JANA BISANZA

Kraków, Sławkowska 5 — 7

TELEFON KAWIARNI 4445. — — TELEFON ZARZĄDU 38.

Przerobione zupełnie i gruntownie na sposób miast zachodnio-europejskich. Urządzone według najnowszych wymogów i wygod. W restauracji codziennie w południe i wieczór koncert orkiestry salonowej

— Kuchnia pierwszorzędną, potrawy i napoje doborowe. — Kawiarnia: Najlepsza kawa, ciastka, obsługa szybka i ugrzecznona bez zarzutu. Ilustracje i dzienniki krajowe i zagraniczne. W restauracji i kawiarni „Grand Hotel“ punkt zborny przyjezdnych elita towarzystw krakowskich.

BROWAR OKOCIMSKI

Poleca swoje wyroby

Marcowe
Eksportowe
Porter.

POPĘD

Fabryka lin konopnych szpagatów, pasów i taśm tapicerskich.

J. Wałkowiński i Syn

Fabryka Kraków — Dębniaki 15.
Telefon Nr. 3005

Płótna lniane - półlniane,

i t. p. lepsze wyroby, poleca:

PRZEMYSŁ TKACKI — J. Jórasz
KORCZYNA — pow. Krosno.

Nadesłać 1-2 zł. na próbki i nadmienić których tkanin potrzeba.

Zamawiający towar otrzyma premję.

Reklama

dźwignią

handlu!

•• ZĄDAJCIE WSZĘDZIE! ••

TRWAŁE, ELEGANCKIE!

CENY OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz mm. — Ogłoszenia zwykłe zł. 0.20 Nadesłane zł. 0.40. Dział ekonomiczne i komunikaty zł. 0.80 i inne tekstowe zł. 0.80 Ogł. świąt. 50 procent droższe. Dla urzędu państw. emer. robotn. inwal. posz. pracy rabat
PRENUMERATY: miesięcznie: 1.35 zł., kwartalnie: 4 — zł. W Ameryce prenumerata roczna 6 dolarów. Ceny zrozumieć należy wraz z dostawą do domu. Konto czekowe P. K. O. Nr. 404.420

Za spółkę wydawniczą i redaktor odpowiedzialny JAN KOZICKI

DRUKARNIA MIESZCZAŃSKA STANISŁAWA TOMASZEWSKIEGO KRAKÓW BATOREGO 6 Telefon 1016